

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 " "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **IJJ. MÓRÍ CZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

5 hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a több-szá-
latos hirdetések alk. szerint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj-
den külön beiktatásért 30 kr.

Közgyűlés után.

Debreczen, május 13.

(k.) Hajdúvármegye közgyűlése három óra alatt lezárta az eléje terjesztett tárgysorozatnak mind a 126 pontját, jutott tehát egy-egy tárgyra 1 1/2 perc Csuda, hogy az előadók ennyi idő alatt felolvasó munkájukat képesek voltak elvégezni De utóvégre is a gyorsaság nem bosszorkányság s így ez magában véve még nem megrovandó cselekmény ha csak belőle valami kár nem származott.

Engedje meg azonban megyegyűlés, hogy annak a lázas gyorsasággal lezárult tárgysorozatnak néhány pontjára vi szatérjünk s ne csodálkozzék ha esetleg olyanokat is szóba hozunk, — amelyek ott elő nem fordultak, de az interpelláció jogán előfordulhattak volna. Hiszen egyike másika olyan fontos, hogy még azon a gyors lefolyású tegnapi gyűlésen is vitát provokált.

A legelső tárgy, amiről szólni akarunk az a reservatio mentalis, amelyet a kvóta emelés ellen hozott határozatba becsusztatott az állami választmány akkor, mikor arra kérti fel a képviselőházat, hogy a kvótaemelésre irányuló minden igazságtalan követelés ellen állást foglaljon. Na már, kérem mi nem teszünk fel olyan fejbőlöntő Bálintot még a Bánffy parlamentjében sem, hogy azzal a biztos tudattal szavazná meg a kvótaemelést, hogy az igazságtalan. Ellenkezőleg, őket megfogja győzni az ajándék-elmélet Kolombusa, Bánffy, avagy Wekerle kezében használ-

hatatlannak bizonyult, de most őt is legyűrt finánzkapacitás, Láng Lajos, hogy a 34-6% nem emelése, csak kiegészítése a kvótának: tehát igazságos. Hogy aztán az okaik másokat is meggyőznek-e az más kérdés; — denikve a többség számára a kvótaemelés a megszavazandó mértékben nem lesz igazságtalan. Ez a határozat ezzel az egy szóval tehát olyanná vált, mint a körösi szentelt víz. Gratulálhat érte Bánffy a Nagyurnak, mert egyenesen felbátorítja a kvótaemelésre az ellenzék hozzájárulásával.

A másik tárgy, amelyre vissza kívánunk térni, az állatbelegségek különösen pedig a veszettség kérdése. Lengyel Imre nem talált erre más arkanumot, mint az állami rendőrséget, mert az ő pandurái (mert rendőröknek nem nevezhetők) semmire sem használhatók. Vajjon miért nem? Mire való az intelligens hatóság, ha nem tud a rendőröknek parancsolni, ha nem képes a rendeleteket végrehajtani? Higyjék el az urak, csak akarat kell hozzá s a választott tisztviselők is tudnak célt elérni. Azt mondta az alispán tegnap, hogy ő kiadta a rendeletet, hs nincs végrehajtva feleljen a polgármester. Hiszen épen ez a baj, hogy az alispán tőle várja a választ. Tessék azokat a helyeket, ahová rendeleteket küldött meglepni s ha csak egy szájkosár nélküli kutyát talál, függeszse fel az egész hatóságot, akkor lesz rend állami rendőrség nélkül is, — addig azonban, míg a már fegyelmi vizsgálat alatt álló tisztviselők sincsenek felfüggesztve, hanem kísérve az el-

lenünk emelt vád gyanujától szabadon működnek tovább: nincs mit várni, ha még államiak volnának sem.

Igy van ez más kérdéssel is. Itt vannak az utak. Van egy miniszteri rendelet alapján hozott közigazgatási bizottsági határozat, minden megyében, Hajduban is, mely szerint az iskola mulasztó gyermekek szülei, ha fizetni nem képesek 50 krt egy napba számítva közmunka útján kötelesek ledolgozni a büntetés pénzt. Vajjon van-e csak egy község is, ahol ez végre van hajtv? Feleljen róla a bíró és a polgármester ugyebár? Nem, hanem tessék utána nézni s kiállítatni valamennyit az utak megjavítására a közönséges közmunkát teljesítők pótlására s akkor mindjárt megjavul az út, ha pedig ez is kevés, itt tessék az államhoz fordulni, nem rendőrségért és közigazgatásért, mert ennek megcsináltatására az állam kötelezve van. erre költse a pénzt s ne a kvótát emelje fel a kormány, vagy ha felemelte, csináltassa meg mint hadászati utat a közös költségekből.

Negyedik kérdés, a miről szólni akarunk, az a telepáthia, a melyet immár másodízben szenvedett végig Hajdúvármegye közgyűlése a h.-hadházi u. n. választás ügyében, mikor kimondta, hogy ő, a távolvott, a harmadik, negyedik, sőt a szélső község lakója jobban tudja, mi történt 1896. decz. 10-én Hadházon, mint a hadházi képviselőtestület tagjai, tehát ezek hiába állítják, hogy a tisztújítási jegyzőkönyv hamis, a vármegye tudja, hogy nem az, mert azt a »kis gróf« csináltatta. Hiszen tudvalevő

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

A törökök családi életéről.

Irla és a Csokonai-kör 1897. ápril 22-iki ünnepélyes ülésén felolvasta:

dr. Kunos Ignác

a M. Tud. Akadémia I. tagja.

Folytatás.

Hüszszejn efendi felvezetett a lépesőn és benyitottunk egy egyszerű terembe, melynek összes butorzata a falak mentén végig húzódó széles kerevetekből állott. — Ezekből telik ki a nappali és egyuttal az éjjeli nyugvóhely is. Az ágybelit szekrényekben tartják, melyek a falba vannak építve, hogy ezzel is kiméjék a helyet.

Ennyiből a l egy férfi terem berendezése. A cipőket természetesen lenn kellett hagynunk és minthogy már jobb módú ember háza volt, papucsot kaptunk a lábunkra. Alig kipuroltunk le a széles kerevetre és a szokásos házi üdvözlések alig hogy elhangzottak, ismét feltűnt a szerezsen rabszolga és vad mosolygású ábrázattal nyujtotta át a fekete

kávét, melyet előttünk öntött a főző kannából a csészébe. A feketét egy helva nevű edesség amolyan szirup-féle követte, melynek elköltése után már egy másik, de már jóval kisebb terembe léptünk. Nők vidám kacaját, vizesések moraját, tulvilági zenét még mindig nem hallottam. Ez a terem is csak a nyiban különbözött az elsőtől, hogy egy kis alacsony kerek asztal volt a közepén, mellette egy mosdótál két kannával. Ez volt az étterem. Az ebédhez természetesen csak kettceskén ültünk azaz kuporodtunk le, mert a török ember nem eszik a feleségével egy tából. Eleget sajnáltam én ezt akkor. Kezdetét vette az ételek felvonulása. Evőeszköznek, tányérokban se hire se hamva; hanem a mint a fedett kis rész-tányérokban letették az asztalra az ételt, hozzálatott az efendi és jobb keze három ujjával: a hüvelykkel, mutatóval és közép ujjal oly gyors közlekedést fejtett ki fent emulajjal és szaja közt, hogy a mi lóvasuti vonatjaink bátran megirigyelhetnék. Állott vala pedig a menü a következőkből: disznóbab-féle főzelék, apró juhhus darabkakkal körítve; olajban kifőtt, vagdalt hus, paráztűznél megpörkölt; darabkákra tördelt borjulás, szintelen fehéres lébe feleresztve; egy gyanus

körülmények közt kimult vadállat, éktelen darabokra tördelve és hiányos helyei rizs-aprólékkal kitömve. Az edességeket egy csukros olajban kisütött tészta képviselte, mely dió nagyságúra volt kigömbölyítve, a melynek egyhamarjában nem tudtam, hogy émelgyősége türethetőbb-e, avagy az állott olaj okozta büze. Utána még egy rakás edesség, azután a rituális mosakodás, mely abból áll, hogy a kannából alaposan meg kell mosni a száját és kezet, és miközben leheveredünk a kerevetre, hozzák a fekete kávét meg a csibukot, és élvezzük a jóllakás után beálló nyugodt semmittevés örömeit. — Azaz hogy élveztem volna, ha a türelmetlenség nem bánt. Elvégre megérkezett a várvavárt pillanat. — Felkelt velem az efendi és egyenesen arra felé vezet, a merre a háremet sejtettem.

Már-már ott voltunk abban a benyilóban, a mely a férfi szobáit a nőlakosztálytól elválasztja, esetleg azzal összeköti. De csodálatos módon, nők vidám kacaját, szökőkutak csobogását, tulvilági zenét még most sem hallottam. Sokat jelentő arccal fordult felém az efendi és finom majdnem gunyoros mosolylyal az ajkán adja tudtomra, hogy bemutatja a háremét.

dolog, hogy a mit Derblayné asszony tesz, az jól van téve, tehát az egész közgyűlés tartja érte a hátát. Hát csak tessék is tartani, mert ennél abszurdabb határozatot akarva sem hozhattak volna. legfeljebb az a másik hadházi határozat semmisítés hasonlítható hozzá, mely szerint az egész képviselőtestület ellenében a jegyzőnek és bírónak adott igazat s a j á t m a g á v a l s z e m b e n : mert hiszen S i m o n Károly tagja a törvényhatósági bizottságnak. Ugyan tegye a szivére a kezét az egész vármegyegyűlés, igazat ad-e annak a községi bizonyítványnak, mely Simont lázítóknak, izgága természetűnek mondja? Vajjon hányszor próbálta a vármegyegyűlést fellazítani? S m i n d e z t m i v e l o k o l j a m e g ? Azzal, hogy az előjáróság a bizonyítványok kiállításáért anyagi és büntetőjogi felelősséggel tartozik, tehát a közgyűlés nem szólhat bele. Igazán? Tehát aki tudja valótlanul állít, azt annak a felelős hatóságnak, a ki tudja az állítottak valótlanágát, nem szabad felelőségre vonnia? Szerintünk egyenesen kötelessége lett volna a közgyűlésnek mikor ez az ügy eléje került, a hadházi előjáróság ellen a fegyelmi vizsgálatot elrendelni, nem pedig neki igazat adni s ezzel önmagát elítélni.

Ezeket tette a közgyűlés. Lássuk most azokat, a miket nem tett: Legelőször is nem küldött képviselőt a pozsonyi koronázási emlékszóbor leleplezésére, de a Berchtold báró leleplezésére készséggel beállt a tisztikar meráninak.

Továbbá nem kérdezte meg senki, miért nem képviseltette magát a vármegye a nyiregyházi Kossuth-ünnepélyen.

De jól megnézd ám az asszonyt, köt lelkemre az efendi. Ennyi felvilágosodottságon csodálkoztam ugyan, sőt ez a tulságos bizalom némiképp bántott is.

Te akarád George Dandin — gondoltam magamban — és úgy állottam ott a szentély ajtaja előtt, mint egy világhódító gavallér.

Az ajtó, mely a büvös szentélybe vezetett, egy kibélelt szőnyeggel volt befedve és mikor megnyílt előttem az éden ismét a szerencsén asszony szája tátongott előttem. Már már kétségbe estem volna, ha meg nem vigasztalt az efendi, hogy mindjárt itt lesz a háremem.

Addig letelepedtünk a hárem divánjára és ismét végig élveztünk egy feketekávé, meg egy cigarettát. A nők termében nem szokás a czimbalmozás. Hiányzott ugyan a hárem helyiségéből a meszeszerű pompa, szökőkutak csobogása, fegyveres eunukhok arcvigyorgása sőt még tánczot lejő hölgyek se jelentkeztek, és érzék, meg idegzsibbasztó zene sem szólt meg. Csak annyi vallott a női teremre, hogy tükör állott az egyik falon. Ehhez a mi asszonyaink is értenek — gondoltam magamban. De még valami mást is vettem észre a falon, egy olyan forgó szekrény felét. Ennek az a rendeltetése, hogy az ételeket, melyeket a hárem részen készítenek, ráteszik erre a szekrényre, egyet fordítanak rajta és azzal ki az előterembe kerülnek a tálak. Így juttatják át az enivalót a férfiak részére, anélkül, hogy érintkezniök kellene e miatt.

— De hallga, csak hallga. Szív ne dobogj oly hevesen, lélegzet meg ne akadj, lábak ne inogjatok, kezek ne remegjetelek. — Édes leheletszerű csoszogás hangzik a szomszéd teremből, selyem függöny félre lebben és megjelenik előttem egy vézna, tetőtől talpig

Adott egyszerre 100 frtot a történelmi társulatnak, pedig az elfogadta volna részletekben is, de nem adott egy krajczárt sem a verseczi magyar nyelvterjesztő társulatnak, nem adott egy krajczárt sem a Vörösmarty szobrára, hiszen az csak poéta volt s csak Szózatot írt meg Zalán személyében egy fejedelmet futtatott meg s nem adott ki kegyelmes főispáni rendeleteket, nem adott végre egy krajczárt sem a Menza akadémikának pedig a közmondás is azt tartja: segíts magadon és az Isten is megsegít, már pedig a Menzával a vármegye a Budapesten tanuló szegény fiait segít — s mégsem adott neki egy krajczárt sem, hihetőleg egyedül maradva ezzel a határozattal a 89 törvényhatóság között.

Ime ezeket csinálta illetve nem csinálta tegnap a vármegye mint olyanokat, a melyeket illő volt kissé szövé tenni.

BELFÖLD

A gyufaadó behozataláról szóló hírnök felhívatalosan megczáfolják, oly formán, hogy »nem lesz monopólium«. Ezzel szemben kijelentjük, hogy mi nem monopóliumról, hanem adóról szözlöttünk s értesülésünk szerint a gyufa adóra vonatkozólag igenis folynak a munkálatok a miniszteriumban.

A kvótaemelés.

Debreczen, május 13.

Tegnap fegyverszűnet volt jobban mondva felvonásköz a szindarabban, a mikor a színészek tudvalevőleg maszkukat igazítják, alhaját tesznek és készítenek papiros fegyvereiket az iszonyu herkulési jelenetekhez, a mik a következő felvonásban eljátszatnak.

bepólyázott, felkötött állu, bevattazott fülü, szárazakat köhécselő kis a s s z o n y i teremelés.

— Ime a háremem — sugja a fülemben a félkegyelmű férje — vizsgáld meg egy kissé.

Nagyot nézek a jámborra, az vissza néz rám még nagyobbat nézek a feleségére, aki nemcsak hogy visszanez, hanem ehol már nyújtja is felém a karját.

— Hekim efendi — szepegi a félbe maradt hárem darab — beteg vagyok, gyógyíts ki a bajomból.

— Most már tudtam, hogy hányadán vagyok. Az a doktor titulus ugyanis, melyet törökül orvosnak, hekimnek értenek, megévesztette az efendimet és engem kuruzslóvá nézett. E hitét én sohase igyekeztem lerontani mert nem egyszer vettem, főleg kisázsiai utazásaimban, azoknak a piruláknak és egyéb többé kevésbé ártatlan szerekek jó hasznát, melyeket egy orvos barátom tanácsára mindig magammal hordtam. Ezuttal is orvost fogtak bennem.

Már csak megtapogattam a vézna kis menyecske pulzusát és kérdem az efenditől, hogy hát a többi asszony nem beteg-e. Eltem a gyanuperrel, hogy az egészségesebbjeit rejtegeti előlem.

— No még csak az kellene — szörnyűkődött a barátom — hogy több is legyen, mikor ezzel az egygyel is annyi a bajom.

Szakasztott úgy gondolkozik, mint akár-hány férj a mi világrészünkből.

Hogy csalódásom mennyire elkeserített, arra már nem emlékszem eléggé; de hogy olyan dózist adtam be a betegemnek valami-féle porból, mely szegény fejének sokat alkalmatlankodott, azt abból is következtettem,

A tegnapi hírek közt csak a bécsi lapok közleményei bírnak érdekességgel, a melyek nyíltan kirukkolnak vele, hogy a szabadelvű kormány és a szabadelvű párt csak saját fentartásuknak árát fogják megadni a magasabb kvótában. Ha a liberális párt fenn akarja uralmát tartani, hát fizessen! ezt mondja a Neue Freie Presse nyíltan. Ugy látszik, ütött a számadás órája, a mikor számon kéri Bánffy urtól a választások alkalmával tett osztrák szolgálatokat.

A legellentétebb hírek és a legképtelenebb kombinációk igyekeznek bonyolulttá tenni a kvóta kérdését. Beavatott körökben azt tartják, hogy Bádeni gróf és Bánffy báró egymás között már teljesen tisztába jutottak a végeredménnyel.

Hogy ezen az értekezleten a kvóta magasságára nézve Bánffy Dezső minő kijelentést tett, az kitűnik abból a nyilatkozatból is, mit Bánffy a szabadelvű pártkörben tegnap este tett, a mikor is a következőleg nyilatkozott:

— Istenemre mondom, hogy 35 százalékgig el nem megyek.

Kétségtelen most már, hogy a döntés a királynak Budapestre érkezése után felétlenül be fog következni, addig pedig fegyverszűnet lesz a kvótában.

A szabadelvű pártban híresztelik, hogy Bánffy Dezső báró legfeljebb 10 napon belül be fogja adni lemondását.

Ez a lemondás azonban csak formai lesz és arra szolgál, hogy Bánffy Dezső báró újból megbízatván a kabinetalkitással, a kormány-párt nagy többsége melléje sorakozzék a 34-6 százalékos kvóta alapján.

Beszélnék ugyan egyes kilépésekről, valamint arról is, hogy Bánffy ellen bizonyos erősebb áramlat észlelhető a pártban, de ez idő szerint e mozgalom még nem bír akkora jelentőséggel, hogy v á l s á g r a vezet-hetne.

A tegnapi napnak tényleges eseménye az, hogy az osztrák kormány válaszjegyzéke megérkezett, mely az ismeretes osztrák argumentumokat ismétli és az azokhoz való ragaszkodást hangoztatja.

A tegnap d. u. 4 órakor tartott minisztertanács — melyen az összes miniszterek, még

hogy az én Hüsszejn barátom a legmélyebb megvetéssel beszélt ezután az európai orvosi tudományról.

— Igenis hölgyeim és uraim, így ütött ki az én első hárem látogatásom, ily keserveset kellett előbb csalódnom, mig rájutottam a tiszta igazságra. A szép álomképek azonban mindörökké vége, és összetéve rontra az a varázs lepel, mely mögött egy paradicsom lételet gondoltam.

A hárem szó ma már azzá a fogalom-má zsugorodott össze, amelyet közönséges nyelven a házastárs szóval jelölünk. Mi is voltaképp a hárem fogalmának az eredete? Mikor Mohamed a nagy próféta megalkotta az igazhívők szép vallását, elakarta a férfiak figyelmét az észbolondító és szivrabló nőktől téríteni. Kötelességgé tette a házastársát, de egyuttal azt is törvénybe foglalta, hogy mindenki csak olyan nőt vehet el, aki férfi arczot nem látott. Vajon mit szólnának ilyen feltételekhez ami hajadonjaink? — És amely nőnek az arczára idegen férfi tekintete esik, annak az élők között nincs többé helye. — Nálunk épp ez hozza őket uj életre. — »Tilos« avagy »megtiltott«, ez a szószerinti jelentése a »hárem« szónak és e tilalmat oly szigoruan vették, hogy ritkaság számba ment az ellene vétők esete. Nem több asszony fogalmát jelenti hát a hárem, nem is olyan gyűjteményt, melynek tárában sebbnél sebb földi angyalok vannak összeválogatva, hanem jelenti egyes egyedül a nőt, a feleséget és jelenti továbbá ennek a feleségnek a lakosztályát. Álljon bár e lakás egy szerény szegényes szobácskából, avagy palotabéli termek megszámlálhatatlan tömkelegéből. És épp oly szentélye a török családi életnek a hárem, mint a milyen szentséges fogalma a mi csa-

Jósika Samu báró is jelen voltak — foglalkozott ezzel a jegyzékkel, érdemlegesen azonban mit sem határozott.

Bécsi jelentés szerint a Budapesten elterjedt válsághírek csak annyiban felelnek meg egyelőre a valóságoknak, hogy nem Bánffy, hanem Lukács László pénzügyminiszternek állása van megrendítve. Lukács László távozását már közeli napok kérdésének tekintik ott.

De ha miniszterválság, mely az egész kabinettet érintené, fenn is állana, az most semmi esetre sem kerülne elintézésre, mert a király a pozsonyi leleplezési ünnepig a kiegyezési kérdésben dönteni nem kíván. — Ez ünnep után Budapestre érkezik a király, hol a miniszterekkel behatóan fog a kérdés felett tanácskozni.

Badeni helyzetét Bécsben igen erősnek tartják. A bécsi mérvadó körök ellenállhatatlanul a kvóta felemelése mellett nyilatkoznak és semmi esetre sem hajlandók tagítani.

Ugy tudják ott, hogy Bánffy az osztrák kabinettel folytatott pour-parleres folyamata alatt késznek nyilatkozott az új kiegyezési törvények folytán beálló restitucziók és új adók révén belelőly összegeken kívül még évi 500.000—1.000.000 frtnyi felemeléshez hozzájárulni. Badeni azonban ragaszkodik a 36,4 százalékhöz.

A lengermi Czás-nak a kiegyezés állásáról a következőket jelentik Bécsből: A legutóbbi közös miniszteri tanácskozásnak, amelyben a király elnökölt, nem az volt a közvetlen célja, hogy a gordiuszi csomót keresztül vágja, hanem hogy az eljárás módját megállapítsa. A tanácskozáson kitűnt, hogy az osztrák minisztereknek igen erős pozíciójuk van s hogy a legfelsőbb fórum elismeri az ő álláspontjuk igazságát. Az osztrák miniszterek május 20-ika után Budapestre utaznak s ott a magyar kormányval döntő tárgyalat kezdnek a kvóta megállapításáról. Ha a két kormány közt megállapodás fog létrejönni, úgy az osztrák kormány az összes kiegyezési javaslatokat haladéktalanul a képviselőház elé terjeszti s a megfelelő bizottságok kiküldését kéri, mire aztán az osztrák képviselőház plenáris ülésit elhalasztja addig, a míg a bizottságok munkálatukkal elkészülnek. Ha azonban a két kormány nem tudna megál-

lapodásra jutni, úgy az osztrák képviselőház tanácskozását május végén elhalasztják s az összes kiegyezési akció az őszre marad. E program keretében osztrák miniszterválságnak nincs helye.

A „csodálkozások ideje.”

Debreczen, május 13

Csodálkoznak az emberek azon, hogy Görögország mert a török nagy hatalommal szembe szállani pedig, ha végig nézünk a történeteken, látjuk, hogy az elő volt készítvés hogy eredménye az lesz: Győzőn bár a török, mégis veszteni fog, mert háhorus kiadását nem téríti meg senki terület pedig nem nyer, sőt ellenkezőleg veszíteni fog.

Csodálkoztunk azon, hogy a kormány a sajtót megakartta rendszabályozni, nem csodálkoztunk azonban azon, hogy saját pártja is részben ellene van, mert tudtuk, hogy kerül még ott is józan gondolkodásu fő.

En azon sem csodálkozom, hogy Polónyi Géza ugropárti képviselő még keveselte a javasolt megrendszabályozást; hiszen ő Erdélyi után igazságügyi miniszter szeretne lenni.

Avagy nem azért lépett be már egyszer a kormánypárt segélyével Ugron Gábor a delegációba, valjon nem azért nyilatkoztatta ki Bertha Miklós a Budapesti hírlapban miszerint elismeri, hogy a 67-es kiegyezést csakis 67-es alapon lehet megbuktatni; avagy nem azért robbantották szét Ugron, Polónyi a függetlenségi pártot, mert így a kormánynak tett szolgálataikért jót várhatnak? En azon sem csodálkoznám, ha Erdélyi a Polónyi javára lemondana minderről és Ugront Polónyi támogatására ennek kerületében képviselővé választatnák.

Franciaországban csodálkoznak a nagy tűzártali szerencsétlenségen, pedig könnyen lehetséges, hogy az csak egyszerű csapda

volt az arisztokrácia számára, mert ha végig nézünk az ott elkövetett hanyagságon, s látjuk, hogy mi képen szerkesztették az a patkányfogó kaliczka, melyből az elegendő szurok sem hiányzott, hogy jól és gyorsan égjen, de belőle ne menekülhessenek, hozzávehetjük még a szocialisták és anarkhisták utóbbi csendes maguk viseletét, bátran kérdezhetjük, nem volt-e az hasonló a kitörni akaró tűzokádó hegy csendességéhez?

Legnagyobb csodálkozással lehetünk azonban a Schmidt Jeno dr. sajtó vétségének tárgyalásánál, a hol bár a kormány megtett mindent s bár a vádra e.ég alap volt, mégis az történt, hogy a vádolt vádlóvá lett és újra vádolta még erősebben az ügyész, a kormányt; és a törvények végrehajtását, a végeredmény pedig az lett, hogy az esküdtek kimerték mondani 6 szóval 6 ellen, hogy az inkriminált röpiratban sértés foglaltatik ugyan az állammal szemben, de azért 10 szóval 2 ellen kimondták azt is, hogy nem vétkes a szerző.

A míg ezen nevezetes események lejátszódnak, azalatt a magyar kormány előkészíti a kvótában az egyezséget s a nélkül, hogy bevárná — a kvótabizottság határozata szerint az osztrákhozjárulást a mi kiszámítási alapunkhoz vagy újabb kiszámítási alapon meg egyeztek volna, már is hajlandó báró Bánffy Dezső minden számítási alap nélkül magasabb kvótába beleegyezni, csak hogy hatalmát fenntarthatassa.

Hogy ez mind így történik nem csodálkozhatunk rajta, mert a rendszeres kortes politika csak ilyet eredményezhet.

Igy aztán nem lesz mit csodálkozni azon is, ha Magyarország a mindég szaporodó teher alatt tönkre megy: s az osztrákok hatalmába kerül. — Árulok mindég voltak és lesznek a míg a világ fent fog állani.

A magyarországyülésnek jut a szerep,

ládi életünknek a viruló hajadon, az örök időkre hozzánk kapcsolt hitves, még az emlékeiben is felejthetetlen anya, szóval mint maga a női becsület. Hisz mind e fogalmak ott vannak együtt a háremben; ott születik meg a kisdéd, ott nő viruló rózsaszállá a lányka, ott teljesíti hitvesi kötelességét a feleség, és ott öröklik szerető gonddal és olyan odaadással, a milyenre csak egy nő képes, az anya. — A törökök családi életéről szólva, mindenek előtt a házasságról kell megemlékeznünk, mint amely a legszebb és legköltőibb megnyilatkozása minden népek és minden vallások társadalmi életének.

Legyen az a nép ázsiai és legyen a vallása mohamedán. És ennek a tisztaságát akarjuk mi európaiak a mohamedán népektől megvonni, ennek a rovására tárják azok a képteien és badarnál badarabb mesék. Hogy a keleti embernek csak asszonyai vannak, nem pedig feleségei, hogy örökös zár alatt tartják őket; hogy szegényeket úgy elfátyolozzák, hogy a fejök bubja se látszik ki.

Kezdem a legelső váddal, a a többnejűséggel. Nem mintha véteknél tartanám e jeles szokást, vagy mintha megütközni valót találnék rajta. Ellenkezőleg követendő példának állítanám oda, követendőnek — de nem minálunk, hanem odaát Ázsiában, Ami viszonyaink közt, a mi kulturánk mellett — bátran beérhetjük egygyel is.

De lássuk a keleti nőknek, a kiket mi rabszolgáknak hiszünk, életük folyását; kezdve zsenge koruktól egész addig az időig, a míg a világ főleg pedig a férfi világ előtt legfélelmetesebbnek tetsző korig el nem jutnak, melyet „anyós” névvel jelöl meg a hagyomány.

Hi-zen a háztartást a házassal kezd az ember, nemcsak minálunk, hanem odaát annál az ázsiai népnél is. Azzal a küömbéggel hogy a megszületett gyermek a háremben, az anyja oldalánál nekedik, ott szoktatják a házi teendőkhöz elvégzéséhez, az iskolába járáshoz, fiukat és lányokat egyaránt.

Gyermekek lármája csak a hárem helyiségeit veri fel. Ott nekedik a háremben a fiu is, míg csak be nem tölti a 14-ik esztendejét, a mikor megvalik anyjától és hugaitól, és atköltözködik az apjához, a honnan csak átlátogat ezután.

Nem egy a leány. Ha betöltötte a 12-ik esztendejét, fátvot kap az arcára, fiu pajtásaitól félre vonul, körmeit pirosra festik és ha lefátyolozottan megy ki az utcára, a hölgy érett tudatosságával szedegeti lépteit. Széles nagy felöltője nem árulja el ugyan darázs-dereka karcuságát, de az átlátszó fehér fátvot megül ki-kicsillan a villogó szempár, melyet azonnal lesüt, ha férfiak toladók tekintetében ütközik. Nem mintha gyűlölnék a nemüket, de már beléjük van oltva az a hiedelem, hogy a férfiak impertinensek, — azt az egyetlen egyet kivéve, a ki őket majd elveszi. Ir-tózza gondolnak arra, hogy férfi társaságokba kerülhetnének és a legmélyebb megvetéssel itélik el az összes európai nőket és ig önöket is hölgyeim, mert nem átalják, nem szégyellik a férfiakat magok mellett elturni. — Mily szerenese hogy a mi hölgyeink nem így gondolkodnak — az ő fogalmuk szerint férfi csak férfi társaságokba való, a nő meg csak is nők társaságában érezheti jól magát. — Ez a gondolkodás különben minálunk is kezd már érvényesülni, főleg a zsurokbeli kártyaasztaloknál. — De azért a kis lányoknál is elérke-

zik az a kor, a midőn a rostállyal fedett ablakból kipillantgat és észreveszi a turbános legényt, a kinek látására hevesebbet dobban kis szive és arcába ömlik a vér, Noha legnagyobb részt nem a szerelem révén erednek a házasságok.

Hisz legtöbbnyire csak akkor látják egymást legelőször, ha Isten és emberek előtt férj és feleségé lettek.

A házasság lefolyása küömben a következő: A hol eladó lány vagy házasulandó ifju van a háznál, megindulnak a diplomatikus ügyességgű tudakozódások és kölcsönösen agyba főbe dicserik őket a szülék előtt. Idősebb asszonyok foglalkoznak rendszerint e finnyás mesterséggel és addig járnak a lányos házakat, addig beszélnek tele a legények fejét, hogy elvégre is rászánják magokat.

Különben is az asszonyok a legilletéke-sebbek arra, hogy egymáshoz való-e a kiszemeltek. Rendszerint a fiatal embernek az anyja az, a ki a fiának lányt keres: és a legjobban ő találja meg, a ki ösmeri a fiát és igyekszik kiösmerni a leányt. Czerimóniás formák közt jelennek meg a kérők képviselői a lányos háznál és ha misem állja útjokat, megcsinálják a szerződést és kölcsönös megajándékozásokkal eljegyzik egymást. Érdekes, hogy a házasság kérdését, mely annyi sok galibát csinál minálunk, sokkal ügyesebben oldották meg a törökök, mint Europa sok művelt nemzete. Az igazi polgári házasság csak a keleti népeknél van: polgári hatóság előtt köt meg a szerződést és polgári hatóság előtt bonthatják is fel.

(Vége köv.)

s ha képviselőinkben még van magyar érdelem, akkor tudni fogják kötelességüket.

Nagy szerencse volna, ha az osztrákok magok között összevesznének, mert akkor kilátásunk volna többet megvalósítani a függetlenségi eszmékből, de ez mind hiu ábránd, mert ellenünk egyet fognak érteni.

Él azonban a Magyarok Istene s nem fogja engedni, hogy a czélbavett tönkre tevésünk sikerüljön!

Ébredj azért Magyar az örökös álmából és ne engedd jogaidat semmi áron, mert a mi elveszett az többé vissza nem szerezhető!

Tóth Béla.
építész.

TARKA-ÉLET

Debreczeni gazdász majális.

A debreczeni gazdászok messzeföldig nagy a híre, sehol sincs párja, olyanok, mint a Molinár-ak a bakák között, a — legelső!

Napégette arcu, hetyke magyar fiuk, hajlós buzakalász a kalapjuk mellett, virág a gomblyukban, a magyar föld jövője urai s szakértő művelői, kik ha majd az ősök földjeit az ezüst fényes ekékkel hasogatják, akkor érzik majd csak igazán és büszkén, hogy mit is jelent az — magyar gazdászok lenni!...

De szereti s becsüli is mindenki ezeket a tüzvérű, aczelkező, aczélos szívű magyar fiukat, kiknek jelvénye az áldott aranyos buzakalász s kik egyik legszármottevőbb tagjai a debreczeni társasáletnek is.

A mamák, tá'k mind szívesen nézik ezeket a hetyke, csinos fiukat, hajh, hajh, mert ha fiskális nem is lesz belőlük, de a neve a legtöbbnek! — néha az igazi aranykőnyvben a — telekkönyvben! Természetes tehát, hogy a kisasszonyok sem kerülnek el őket, ha szöke, ha barna, mindnek tetszik a gazdász, egy-egy gazdászbal, gazdász majális ennek a legrosszabb bizonyossága, ahol annyi a szépséges rózsák, a leány s asszony, hogy még a jogászok báljain sem több, pedig az is, mint mesebeli tündérkert, akként szokott pompázni...

A messze vidékekről, a vadgeszteayefás kuriákból, hol a leeresztett zsala hús arnya mögött szokott elábrándozni egy szerelmes fehér leány, a legkedvesebb, a legjóságosabb kisasszonyokat mind behúzzák egy-egy gazdász mulatság. — a leányok arcu fehér rózsákat, kiknek még a szemük tekinteni is teljes, édes boldogság, hát még táncolni velük, hát még? ... mert nem is tudhassa az ember, mikor s kinek szakít majd bidres-bodros, selymes, csipkes menyecskéi fejkötőt? A gazdászok legalább megadják erre minden tüzvérű, minden tüzes szívű legénynek az alkalmat az idén is, mert majális rendeznek a szépséges, gyöngyvirágos kakuk notás nagy erdőben...

A gazdász majális napja folyó május hó 29-ik napjára, egy szombati napra lett, megállapítva a «Dobos» vigadóban, a legkitűnőbb cigányzene mellett, mely az idén is új, sikerült, talpraesett s szívet meglópló gazdászcsárdással hozza mámorba a lengő ruhás táncosnókat...

Es hogy a gazdász majális az idén királyi módon fényes lesz, annak az érdekében mindent elkövet a fáradságtalan rendezőség, melynek csakugyan egy született király áll az élén, Király Tibor' kit. úgy hisszük, sem mint táncost, sem mint bálrendezőt nem szükséges már a debreczeni és vidéki szép és előkelő táncos kisasszonyoknak külön bemutatni.

Es csupán annyit mondunk még, hogy ép ily tüzes vérű, aranyos kedvű, elegáns gavallér a rendezőség többi tagja, a többi gazdász is mind, — aranyos kisasszonyaim jó lesz tehát már azokat a báli ruhákat

készíttetni, készíttetni, csak minél egyszerűbben, minél kevesebb selyem nélkül, könnyű muszlinból, batisztból, mert virágok, szépek, tündér-leányok maguk selyem szoknya és gyémánt függő nélkül is...

Paulus.

Nemzetközi kiállítási szédelgők.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, május 13.

Zalái Márk kereskedelmi akadémiai tanár a D. E. tegnapi számában leírta, hogy kezei közt levő levelek és nyomtatványok, de személyes információk alapján is meggyőződött arról, hogy Debreczenben ép úgy mint Nagyváradon és hazánk egyéb városaiban talán még a legutolsó faluban is egy magát nemzetközi kiállításnak nevező conzorcium avval garázdálkodik, hogy alku szerint több kevesebb pénzért fűnek fának osztogat diszokleveleket, aranyérmeket és akadémiai tiszteltbeli tagsági czimeket.

A hatás és a dekorum kedvéért pedig avval terhelik meg minden város polgármesterét és falu bíróját, hogy általuk osztatják ki kenetteljes szavak kíséretében a legnagyobb érmeiket és kitüntetéseküket.

Nemzetközi családok, álarozos iparlovagok, fondorkodó hazug ügynökök, szemtelenül tola-kodó házalók járják be városunkat, kik szép szerrel, szemfényvesztő módon kizsarolják hiszékeny kereskedőinket, azzal a hazugsággal, hogy ők felemelik a mennyekig, lovaggá ütik, rendjel tulajdonossá teszik őket.

Ezek a botrányos szédelgések, visszaélések, melyek már Debreczenben is üzetnek évek óta, ma már a debreczeni kereskedelmi és iparkamarában is szóba kerültek mely a kereskedelmi ügyi miniszteriumhoz terjeszti fel.

A szédelgők annyira konkok va kmerőségükben, hogy az okiratokat és aranyérmeket egyenesen beküldik a polgármesterhez hogy annak hivatalos szaga legyen. Ez örvendetes hírek persze az újságba jönnek, a közönség arról tudomást vesz és akkor mindazok, kik magukban érzik, hogy egy cseppet sem állanak hátrább a többieknel, elfogadják a szédelgők ajánlatát még abban az esetben is, ha pozitíve tudják, hogy ezek szemfényvesztésen alapulnak. Ezekre és az ehhez hasonló gazdaságokra hivta fel Zalái Márk a hatóság figyelmét s im e n e k m á r a m a i n a p o n l e t t f o g a n a t j a .

Pár nap előtt írtnk csak meg, hogy a debreczeni ipar milyen fényes diadalt ért el a n i z z a i n e m z e t k ö z i k i á l l i t á s o n, amennyiben három debreczeni jönevű iparos ott aranyérmeket, rendjeleket diszokleveleket nyert és hogy a kiállítás igazgatósága elhalmozta Debreczen iparát mindenféle magasztaló szövegakkal is.

Hiszen jó hasznot vágott az üzletből zsebre, tehetta, a dicséret meg úgy sem került neki pénzbe. Vakulj magyar!

Es ma délelőttre a három kitüntetett iparost, — kik oly dicsőséget szereztek Nizzában Debreczennek, meg is idézték a tanácsülésre, hogy ott a teljes tanácsstagok jelenlétében tüzze a mellére az arany érmet, a rendjeleket S i m o n f f y I m r e kir. tan. polgármester sajátkezűleg.

Figyelmissé tette azonban a czikk a polgármestert s utána járatott a dolognak a kereskedelmi és iparkamaránál. Ott aztán kaptak felvilágosítást. Felmutattak legalább 30 levelet, a melyeket külföldi városokból intéztek bizonyos nemzetközi kiállítások igazgatóságai helybeli iparosokhoz, igérvén akadémiai tagságot, rendjelt, óriási kitüntetések ha kiállítanak, de 50 frt b e k ü l d é s e m e l l e t t .

Ilyen szélhámós ügynökök csinálták a nizzai nemzetközi kiállítást is. Összeállott néhány család, azok ügynökeikkel elaraszították az összes európai államok nagyobb városait, összeharácsoltak százezreket s ennek ellenében adtak hitvány hamisított aranyérmeket.

Erre S i m o n f f y Imre polgármester egyik helybeli aranyművessel megvizsgáltatta a nizzai kiállítási igazgatóság által küldött állítólagos aranyérmeket s kitünt, hogy azok nem egyebek, mint ügyesen hamisított bronzérmek, a melyeknek ugyan meg van az arany sulyok. Ha tiszta arany volna 250 frtot érne egy érme, de így ugyszólván alig bir értékkel.

A polgármester meggyőződésén arról, hogy csalókkal áll szemben, bejelentette a tanácsülésen, hogy az érmeiket nem adja át s az iparosokat felvilágosítván a szédelgésről, — az érmeiket künn ne p é l y e s f e l t ü z é s e e l m a r a d .

Egyik kitüntetett ki-jelentette, hogy ő nem reflektál sem mire, és el sem ment a tanácsülésre, a másik kettő azonban megjelent s beigazolták a feladó vevényvel, hogy ők iparcikkeiket elküldték a kiállításra, a náluk járt ügynökök felszólítására.

A további lépéseket ez ügyben úgy a hatóság, mint a kereskedelmi és iparkamara is meg fogja tenni, de hisszük, hogy a becsapott iparosok sem fogják annyiban hagyni a dolgot.

Távirat.

Az összeférhetlenségi bizottság ülése.

Budapest, május 13. (A Debr. ered. táv.) A képviselőház összeférhetlenségi bizottságai mai ülésében vette tárgyalás alá egyfelől a T i s z a István R o s e n b e r g Gyula, H i e r o m n y i Károly és E n y e d i Lukácsnak az Adria másfelől T o l n a y Lajos; B e n d e Gyulának és N e u m a n Árminnak a Zalogkölesön rt. igazgatósága folytán bejelentett összeférhetlenségi eseteit. Legelőbb az Adria esetét vették elő. Másfél óra hosszat tanácskoztak a bizottság tagjai, kik S c h m i d t Károly kivételével mind jelen voltak az ülésen. A vita igen nagyszabású volt.

Az összeférhetlenség mellett, az az a mandátum megsemmisítését czélzólag szövegezték fel A n d r á s s y Tivadár gróf, L á s z l ó Mihály és R á t k a y László, akik bebizonyították látták azt, hogy az A d r i a hajózási társaság szerződéses viszonyban áll az állammal.

Az inkompabilitás ellen, azaz a mandátum megtartása mellett beszéltek M o h a y Sándor, R a g á l y i Béla, R u d n y á n s z k y Béla és K r a j c s o v i c s horvát biztag, azt állítván, hogy az Adriánál elfoglalt igazgatósági állások is akként bírálandók el összeférhetlenség szempontjából az 1875. I. tcz. értelmében, mint a többi közlekedési vállalatoknál vasutaknál és csatornáknál elfoglalt állások.

A szavazásnál is a felszólalások arányában alakultak a számok s így 4 szavazattal 3 ellen kimondta a bizottság, hogy Tisza és Rosenberg állásai nem összeférhetlenek. Érdekes, hogy Schmid, ki most távol volt, a multkor az ellenzékkel szavazott.

Ujdonságok.

* **Rendes tanácsülés.** Ma délelőtt 10 órakor a városháza nagy termében Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökölete alatt rendes tanácsülés volt. — Fontosabb tárgyai voltak, pl. hogy a Feilitzsch Berthold szabolcsmegyei új főispán beiktatásán Debreczen sz. kir. város képviselőjében megjelent küldöttség jelentést tett utjáról, továbbá felolvasták Schlauch Lőrincz bíboros püspök köszönő levelét, melyet Debreczen sz. kir. városnak 50 éves áldozáságra alkalmából hozzá intézett levelére küldött. Pozsonymegye közönségének a városok rendezése ügyében pártolás végett megküldött átiratát kiadták véleményezés végett a jog- és pénzügyi bizottságnak. Ezeket kivül több folyó ügyet intéztek el.

* **Hitelesítő közgyűlés.** Hajdúvármegye törvényhatósági bizottságának tegnapi közgyűléséről felvett jegyzőkönyvet a ma délelőtt 10 órakor gr. Dégenfeld József főispán elnökölete alatt tartott közgyűlésen hitelesítették.

* **A gazdasági tanács és a tanári fizetések.** A gazdasági tanács a napokban foglalkozott a főiskola anyagi és szellemi ügyeinek megvizsgálására kiküldött egyházközségi bizottság által a tanári fizetések rendezése ügyében előterjesztett javaslattal s elhatározta, hogy *nem javasolja az egyházkerületnek a tanári fizetések rendezését, mert azt az alapot egyáltalán nem fogadhatja el kiindulásul a főiskola anyagi ügyeit tekintetbe véve*

* **Lelkészeigatás Nyiregyháza.** A költői lelkű Lukács Ödön nyiregyházi ev. református lelkész s esperes árván kapott, diszes örökbe, mint már irtuk is, f. hó 16-án az az vasárnap fogják beiktatni az elválasztott lelképásztort nagytiszteletű Bartók Jenő doktort. Dr. Bartók Jenő, ki főiskolánknak egyik legkiválóbb, igazi tudományos képzettségű növendéke, majd jelenben tanára is volt, ma utazott el új állomására, ahol fényes küldetés s előkelő, hatalmas munkatér várakozik a fiatal tudósnkra, ki hiszük büszkesége leendő nyiregyházi diszes egyháznak is, mintahogy büszke sarja volt az öreg kollegiumnak is. A lelkészi beiktatáshoz úgy egyházi, mint világi körökben nagyon készülődnek, hogy legyen a nyiregyházi lelkész beiktatás napja sok időköz emlekeztes nap.

* **A községi iskolaszék megalakulása** Debreczen sz. kir. város községi iskolaszéke tegnap délelőtt 11 órakor tartotta alakuló ülését a városháza nagy termében Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökölete alatt. Az ülésen a tagok közül igen kevés számmal voltak jelen. Elsősorban a megjelentek tették le a hivatalos esküt az elnök kezébe. Azután következtek a választások. Elnök ké megválasztott Simonffy Imre, másodelnökké Roncsik Lajos kulturtanácsnok, jegyzővé Medgyaszay Miklós árvaszéki ülnök. Azután az iskolaszék nőtárogokkal egészítette ki magát és pedig megválasztották Berger Henrikné, Brunner Edéné, Joó Istvánné, Steinfeld Mihályné, Szabó Kálmánné, Vargáné Dalmi Teréz, Veresné Szathmáry Teréz, Csik Lajosné, Buzás Elekné,

kik a legközelebbi ülésre meghívotnak az eskü letételére. — A két gondnoki állásra megválasztották Stahl Géza és Farkas Albert. Elhatározták, hogy a legközelebbi ülésre az összes felekezeti lelkészeket is meghívják, kik hivatalból tagjai a községi iskolaszéknek. Az ohati vizsga napja június 2-ára kitűzték arra Roncsik Lajost küldetett ki. Ez üléstől felhívják a városi tanácsot, hogy június 10-ére az ohati menedékház megnyitására gondoskodjék. Ezzel az ülés 12 órakor véget ért.

* **Építő iparosok képzése.** A kereskedelmi és iparkamara megkeresése folytán a városi tanács az építési rendszabályok 8-ik § a alapján elrendelte hogy az építkezések engedélyezésénél, az 1884 évi XVIII t. cz. 10 § a alapján kiadott miniszteri rendletekben megállapított képzések az egyes iparosoktól megköveteltésnek s az építőmesterség és építő ipar egyes ágának gyakorlására jogosított iparosok jegyzékét szem előtt tartás végett a mérnöki hivatalnak kiadatta.

* **Debreczeniek Pozsonyban.** Debreczen sz. kir. város képviselőjében Simonffy Imre kir. tan. polgármester és Király Gyula tanácsnok a holnap reggeli gyorsvonattal utaznak el Pozsonyba a Fadrusz János által készített remek «Mária Theresia» szobor leleplezési ünnepélyére, melyen tudvalevőleg Ö Felsege a király és az egész udvar jelen lesz. A belépő jegyeket tegnap küldötték meg a polgármesternek, ki Király Gyulával együtt a «Nemzeti Szálló»-ban kapott lakást.

* **Presbyteri közgyűlés.** Folyó hó 16-án vasárnap délelőtt 10 órakor az egyháztanács nagy termében Kiss Áron ev. ref. püspök és Szina Gyula elnökölete alatt ülést tart, a melynek napirendjére több fontos ügy van kitűzve:

* **Szalmakalap készítő tanfolyam Debreczenben.** A folyó év nyarán szalmafonat és szalmakalap készítő tanfolyam nyílik meg Debreczenben. Az a vándortanítónő ki május elseje óta H. Nánáson tanít július 1-től fogva a vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter hozzájárulásával mit Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyelő eszközölt ki, itt nyitja meg a tanfolyamot, mely két hónapig tart. — A tanfolyamon Debreczenből, de a vidékről is számosan fog résztvenni. Innen a vándortanítónő Részarmányba és Balmazújvárosra onnan pedig Biharmegyébe megy.

* **Hideg május.** Az enyhe tavaszi napok a lézámós levegőjü éjszakáknál hirtelen lehűt, hogy a kis fecske is fázosan reszketteti a szárnyát, de a golyák is borzongva nyujtják hosszú veres lábukat a sárga virágos, zöld füves rétség vizeibe. Esőzések, nagy esőzések voltak mindenfelé, valószínűleg ezek miatt hűlt le annyira a levegő? Mert nagyon söt veszedelmesen kihűlt az, úgy hogy gyöngy fagy is volt a rózsák gyöngy levelein a mezei veteményeken s illatozó virágokon mindeniken látható beteges, sorvasztó, halálos csókja. Amelyek a legelső fagyocskára úgy összesugorodnak, mint a fekete gyűrődött rongy, mely előbb vízbe lett mártva, azután pedig a tűzhely melegén összeszaradt. A hideg május fagyos szentjével kártékonyan hat a szőlő fejlődésére is, lehet azért is olyan kevés neki a becsülete.

* **Az iparos segédek vizsgálja.** A debreczeni iparos segédek szakrajz tanfolyama f. hó 16-án vasárnap d. e. zárul be. A tanfolyam növendékeinek a vizsgálja a főreáliskola dísztermében lesz s d. e. 9 órakor kezdődik. A vizsgálatok megajtése után a kiállított s készített rajzok szemlélése lesz s a tanfolyam ünnepélyes befejezése — hisszük, hogy iparosaink közül minél számosabban jelennek

meg e vizsgán, mely egyik bizonyosága a jövő iparos nemzedék képességének s öntudatos haladásának.

* **A kaszinó közgyűlése.** Mint már megirtuk, a debreczeni kaszinó közgyűlését f. hó 16-ára halasztották el. A tárgysorozatot már ismertettük s mint értesülünk, a jelenlegi tisztviselők egy kivételével megmaradnak. — Elnök lesz továbbra is Szunyogh Sándor kir. tan. pénzügyigazgató, alelnök Nagy Károly kir. törvényszéki bíró, titkár Wessprémy Zoltán vármegyei főjegyző stb. Az ügyészi állásról azonban Komlóssy Arthur, beszüntetvén ügyvédi irodáját, lemond s mint tudjuk, helyére dr. Tüdős Jánost fogják megválasztani.

* **A Szathmáry-Schiller sajtóper.** A debreczeni esküdtszék előtt f. hó 15-én szombaton nyer befejezést az a sajtóper, a melyet Schiller Ferenc városi hivatalnok indított Szathmáry Zoltán hírlapíró ellen, a Debreczeni Hírlapban a mult év nyarán Csáldi drámák czim alatt megjelent közlemények egyike miatt. Schiller Ferenc képviselőjében a vádat dr. Löfkovits Márton ügyvéd fogja előterjeszteni, míg Szathmáry Zoltánt dr. Benedek János védi.

* **Aki örökbe kínálja a gyermekét.** Most ismét egy jó szívet, emberbaráti, testvér szívet keresünk. Egy kis bogárkat, egy kis fekete szemű bábikát akar idegenek körébe adni az édesanyja. Szegény cselédleány, kinek nincsen senkije, semmije egy öreg anyó, káján kívül, ki maga is nagy beteg, — hogy minden perczen várható a halála. A leányt, az anyát leköti a szolgálat, a kis egy éves bábikát az öreg asszony ápolná, gondozná, de az maga is nagybeteg. Édes apja nincsen a kis porontynak, hisz afféle szerelmi gyerek... És most a nyomorúság miatt az anya is kénytelen magzatától megválni s kér, keres egy jó emberbaráti, testvéri szívet, ki gyermekét örökbe fogadná. A kis leánykát Esztikének hívják, igen egészséges, rózsás arczu, fekete szemű, nagyon, de nagyon rokonszenves, ártatlan kis bábika, ki szegényke bizony megérdemelné a jobb sorsot. Ha találkozna valaki e sorok olvasói közül, ki hajlandóságot érezné az ártatlan kis bábika örökbe fogadása iránt, annak az anya czimével szívesen szolgál a szerkesztőség.

* **Az ezredévi kiállítási bizottság záróülése.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara területéhez tartozó helyekről az ezredévi kiállítás alkalmával megalakult debreczeni kerületi kiállítási bizottság összes munkálatait befejezván legközelebb megtartja záróülését. A kamara most készül a bizottság elé terjesztendő nagyszabású zárójelentésével.

* **Új lap Szatmáron.** Folyó hó másodikán Szatmári Ellenőr czimen egy új társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági heti közlöny indult meg Szatmáron, melynek Papp Lajos a felelős szerkesztője. Az új lap, mint a beküldött mutatóvány számból megítélhetjük, elég eleveleg s ügyességgel van szerkesztve s Szatmáron, melyen tul már kezdődik az oláhvilág, valóbanigen sokatehet a magyarság eszméiért. Kívánunk új lapíróknak sikeres működést természetesen megfelelő számú lelkes előfizető sereggel egyetemben.

* **Kinevezés.** A debreczeni kir. törvényszék elnöke Varga Mihályt és Répánszky Istvánt a debreczeni kir. járásbírószághoz hivatalsszolgákká nevezte ki.

* **Vasuti igazgatósági ülés.** A h. nánási vasut részvénytársaság igazgatósága május 19-én délelőtt 8 $\frac{1}{2}$ órakor a városháza nagytermében Simonffy Imre társulati elnök elnökölete alatt ülést tart, amelynek tárgyai a közgyűlés napjának kitűzése s a tárgysorozat elkészítése lesz.

A közönség, mely szinte észrevette a kényes jelenetet, már folytatta itt is ott is kacagni kezdett; de még nagyobb lett a derűtlenség most, mikor a sugólyuk elé szaladt, s dühösen ugatni kezdett. — Melinda elfehéredett s Ottó (D a l n o k i) kétségbeesetten tekingetett körül, miközben egyik kulissza mögött meglátta S z a b ó Bandit, ki apródnak volt öltözve. Hirtelen egy gondolat futott át agyán s így kiáltott fel:

— Apród győjjön be s vigye ki a királyné kutyáját!

Szabó Bandi azonnal el is távolította a kutyát a színpadról, a közönség pedig kitörő tapsal és éljente jutalmazta a találatos fiatal színészt, ki így ezzel egy csapásra meggyerte a közönség rokonszenvét, de meg mentette az est sikereit is.

Rém ember. Novellákkal s versekkel úgy el vagyunk látva, hogy még a jövő télen is egyedül eme hevitő költészeti termékeknek a papírossával fogunk futni.

Urtele. A könyvismertetés nem késik. Sikertelt munka. Gratulálunk.

Leánykának, ki menyasszony akar lenni
Hogy mi szükséges a boldogsághoz? Az mindenesetre a szenvedély nagyságától s a szereplő személyektől függ. Krumplicserezen nem sokáig, éledeleg a szerelem, de viszont ezer példa reá, hogy a legizletesebb pástétem mellett is mihamar lehervad. Egy rendes, kényelmes foglári szerelemhez, hogy boldog meglepedésben vizsgáljon, a tele kamara s pincze mellett szükséges egy konyha, előszoba, ebédlő, hálószoba, szalon, dolgozószoba és esetleg majd később egy — g y e r m e k s z o b a. S hogy ne feledjük, egy kedves, ügyes, jó férj is. Vannak azonban olyan boldogok is, a kik még kevesebbel beérik, habár a számos bójtós napok semmiesetre sem növelik a szerelmi szenvedélyt. Ha önt megkérlek, mindenesetre menjen férjhez inkább a hadnagy urhoz, mint egy vén podagrás tábornokhoz, mert hát bójtólni lehet többféleképen is.

De F—r.

CSARNOK

Egy detektív regénye.

— **Ottolengui Rodrigótól.** —

— A Debreczen saját fordítása. —

(Folytatás.)

„Ugy hallottam, hogy nyugatra utazott, utána mentem, de mintha csak nyoma veszett volna. Öt év elmúlt mig megtaláltam s midőn szemérem vettem gazságát, szemembe kacagott, egyszerűen meztagadta, hogy verekedjen velem s elmenekült, úgy hogy csak fenyegetésként kiálhattam utána, hogy legközelebbi alkalommal lefogom löni, mintegy veszett kutyát.

— Végre elérkezett az alkalom, egyik reggel egy bizonyos helyen találkoztam vele, mely messze volt minden emberi lakástól. Eleibe álltam amikor végre belátta, hogy életéért meg kell küzdeni. Én elhatároztam, hogy a szívébe lövök s hogy azután majd mi következhetik, azzal nem törődtem, csupán a boszú volt egyedüli célom. És talán abban is reménykedtem, hogy esetleg ő öl meg engem. Nyugodtan, teljes bizottsággal léptem eleibe, midőn egy szava egész megzavart s megváltoztatta a helyzetet.

— Egy pillanatra, mondta ő, s leeresztette a fegyvert. Még egy óhajom volna, mert biztosan tudom, hogy te meggyilkolsz. Utolsó kegyként kérem azt az ígéreted, hogy gyermekemet kiszabadítod ennek a sátnak a karmai közül.

— A gyermekedet? kiáltottam, hisz már meghalt.

— Azt csak Montalbon hazudja, a gyermek még él s az ő hatalmában van. Már irtam is a javára egy végrendeletet, minden vagyonomat reá hagyom. Az írást mi róla lett írva, a kabát zsebemben megtalálod. Valami különös sugallatból éptéged neveztelek meg a végrendeletem végrehajtójául. Mert tudtam hogy egyszer az anyját szeretted, de úgy legyen az Isten hozzám irgalmas, hogy midőn

nőül vettem, még nem tudtam erről. Nos, most pedig készen vagyok.

— Egyszerre lőttünk, de az általa elmondottak, annyira felizgattak, hogy a szíve helyett a fejét találtam. Midőn összeroskadt, hozzárohoztam, a sebet bekötöttem, már a bogy tudtam, hogy legalább az elvérzését megátoljam. Azután a legközelebbi tanya helyhez siettem, honnan saroglyával együtt embereket hívtam. Két hónapig feküdt az ágyban, igen lassan gyógyult, de a szelleme úgy elborult, hogy aztán tébolydába kellett szállítani s ott is van még ma is.

— Mr. Mitchel az mind igen szép, mondta Barnes. De mivel bizonyíthatja, hogy nem Ön a gyermek atyja s hogy az az örült unokatestvér nem oly ártatlan, a mint az emberek hiszik?

— Mindenekelőtt ép nem hasonlítunk egymáshoz, mindössze, csak hogy a nevünk egy.

Mr. Neuilly is bizonyíthatja, hogy idegen vagyok előtte, mg azt a másikat a bűnöst igen jól ismerte. Nagyon könnyen bebizonyíthatom azonosságomat, mert hisz New Orleans-ban igen sok ember ismer. — De erről majd később, — folytassuk történetemet. Én tehát elhatároztam, hogy a gyermeket megszabadítom, de tudtam, hogy Montalbon nem fogja könnyű szerrel elengedni a jószántából. Törvényes utra sem léphettem, mert akkor a gyermek származását le kellett volna leplezni, amit azonban mind a kicsike miatt mind még inkább anyja miatt kerülni akartam. Ép azért elröböltam a nyílt utcán. Detektívet uszítottam utánam, de Mr. Barnes is bizonyíthatja, hogy én nem valami nagyon tartok tőlük s ebből különben azt is megértheti, hogy miért ismerem oly jól a fogásaikat. Két évig bolondítottam őket; végre két év múlva feladták az üldözést, a kutatást, valószínűleg mert a Montalbon sem fizethette többé őket. Ez izgatottság különben csak hasznomra volt, mert feledtem fájdalommat s legalább foglalkoztam valamivel. Csak miután a kutatások belettek szüntetve, akkor utaztam els alig másfél éve, hogy Európából visszatértem New Yorkba amikor is egy levelet s fényképet kaptam Montalbontól, melyet mutatam is Önnek.

— Nem célom, hogy zsaroljam Önt, mondta ő midőn hozzám belépett, de volna valami eladni valóm, mit tudom szívesen megszerezne Ön.

— Azt kérdeztem, hogy mi lenne az?

Azt mondta: hogy unokatestvérem házassági levele a leánya anyjával, valamint az esküvői bizonyítvány a vele történt első házasságról s végül neki egy házassági bizonyítványa, egy másik férjével, aki még most is életben van.

— Nagy Isten! kiáltotta Neuilly, hogy ha ezen papírok megvolnának, akkor tiszta bizonyosság volna, hogy az ő házassága unoka testvérevel érvénytelen volt, mig így a Róza anyjávali házasság teljesen hiteles.

— Igen! És én tízezer dollárt fizettem ezen bizonyítványokért. Vagy talán nem is értek annyit?

— Már hagyja! Én kétszer annyit is megadtam volna értük.

— Hanem engedjék meg, hogy elbeszéljem, mily szemtelen volt az az asszony. Fenyegetődzött, hogy ha a követelt pénzt ki nem fizetem neki, akkor a tulajdonában levő házassági bizonyítvány alapján engem fog a hites férjével megnevezni, teljesen reám hagyván, hogy bizonyítsam, miszerint nem én voltam a férje, hanem az unoka testvérem. Akkor tájt egy ilyen botrány nagyon kellemetlenül érintett volna. És mivel a papírok az én egykori jegyesemnek s a gyermekének a jó nevét is teljesen tisztára hozták, emiatt értek nekem annyit, hogy habozás nélkül kifizettem az összeget értük.

— Még egyszer meg kell kérdeznem, szakitotta Barnes félbe, mivel tudná ön bizonyítani, hogy valóban nem ön volt a Montalbon férje?

— Hát az már nem elég bizonyíték, hogy e fontos papírokat kiadta nekem?

— Épen nem — ellenkezett Barnes. Mert tegyük fel, hogy ön valóban férje volt Mon-

talbonnak és hogy Miss Remsent elvehesse, nemde bármi árt is megfizetett volna olyan papírokért, mik e házasságot megátoltak volna, de mik ellenben egyidejűleg a Montalbonnali házassága érvénytelenségét is bizonyították volna?

— Ön igazán hihetetlen Tamás Mr. Barnes, már látom, hogy még más erősebb bizonyítékokkal is kell szolgálnom. Ezzel íróasztalához lépett s néhány írópapirt vett ki abból. Ime itt van annak a személynék a beismerése, melyet akkor tett előttem, mikor az üzletet megkötöttük Lathrtja, hogy teljesen megegyezik az előadásommal. De mivel ön ezt is valótlannak vagy kényszerítettnek tartja, azért még egy jobb bizonyítékkal is szolgálhatok. Ime ez itt — ányujtott Neuillynek egy papírost — ez az unokatestvérem s Montalbonnak az esketői levele. Ugy mint néha más emberek is megeselekszik, úgy ez az asszony is az okiratra reá ragasztotta mind a maga, mind az unokatestvérem, a férje, fényképét. Most tehát én kérdelem Mr. Neuilly, ismerte ön ezt a férfit?

— Igaza van Mr. Mitchel, ezt a képet pontosan felismerem, mig ön teljesen ismeretlen volt előttem. Ez a férfi az, a kit én a Montalbon férjeként ismertem s kita legközelebbi gazembernek tartottam az egész világon.

— Mr. Barnes, nos, mit szól hozzá?

Barnes válaszával hallgatóit megakartá lepni, de semmi hatást sem keltett.

— Mr. Mitchel, megtudná ön mondani, hogy ki gyilkolta meg ezt a Montalbont?

— Ugy hiszem, e kérdésre nem kötelességem felelni, — válaszolta Mitchel nyomban.

Folyt. köv.

Nyílt-tér.

Egyedül elismert kellemes ízű **természetes** hashajtószer a

Ferencz József

keserűviz,

a keserűvizek királya.

Orvosi tekintélyek bizonyítványai szerint a világhírnek örvendő

FERENCZ JÓZSEF keserűviz

a keserűvizek tulajdonképeni képviselőjének tekintendő, mert páratlan egyenletes, gyors és tartós hatása.

A millenniumi nagy éremmel egyedül tüntettetett ki.

Kéret. k csak **Ferencz József-keserűviz**, nem pedig budai vagy egyéb elnevezést használni. **Kapható mindenütt.** (Az igazgatóság Budapestben)

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták közvényűnél, oszónál, tagzaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: **Török József gyógyszerésznél Budapestben.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbirtékú utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.**

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Vendéglő és sörcsarnok megnyitás.

Van szerencsém Debreczen város nagyrabecsült közönségével tudatni, hogy a városházzal szemben lévő és a

„Debreczen városához”
czimzett

vendéglőt és sörcsarnokot

átvettem s azt a kor igényeinek a legkényesebb izlésnek is megfelelően berendeztem. A sörcsarnok elegáns udvarkert és díszes kerthelyiséggel bir, amely különösen a bekövetkező nyári napokban pompás szórakozási és üdülő helyül kínálkozik.

Midőn erőt a nagyérdemű közönséget értesíteni szerencsém van egyben fiztetéssel tudatom, hogy a vendéglőt és sörcsarnokot

május hó 15-én, azaz szombaton első rendű zenekar közreműködése mellett

ünnepélyesen megnyitóm,

ig másnap, május 16-án, vasárnap este zeneestély tartatik.

Ugy ezen, mint minden alkalommal legfőbb törekvésem oda irányul, hogy Debreczen város n. é. közönsége, mélyen tisztelt vendégeim sörcsarnokomban gyors és pontos kiszolgálásban részesüljenek s mindenkor kiölgéstalan és izléses ételeket, tisztán kezelt italokat kapjanak.

Mindennap gazdag reggeli, déli és esteli étlap,

válogatott, izletesen készített ételekből összeállítva.

Naponként többször friss sörcsapolás és kivétel nélkül minden alkalommal

kőbányai korona sört szolgáltatok fel.

Ujjonnan berendezett, teljesen átalakított üzletemben, bármikor vállalkozok ebédek, uzsonnák, vagy társas vacsorák kedvező feltételek mellett szervezését. Ebéd és vacsorára havi belső kosztosok fel étetnek.

Sem költségtől, sem áldozattól nem riadtam vissza, csak hogy Debreczen főterén egy elegáns, izléses, tiszta és csinnal rendezett sörcsarnokot adjak át a forgalomnak.

Midőn a n. é. közönséget fiztetéssel felkérem, hogy erről meggyőződést szerezni sziveskedjenek, vendéglő és sörcsarnokom szombaton esti ünnepélyes megnyitását és a vasárnap esti zeneestélyt ismételtén a n. é. közönség becses figyelmébe ajánlva, maadtam szives pártfogást kérve

tisztelettel:

Németh András,

vendéglős.

Millenniumi kiállításon kitüntetve „Jó munkásságáért”

NYÁRI JÓZSEF és FIAI

Budapest,

Debreczen,

VI. Podmaniczky-utca 43.

Nagytemplom előtti tér, kereskedelmi akadémia mellett.

Festésre és vegyimosásra

felvállalnak a legjutányosabb áron mindenféle szinehagyott férfi-, női- és gyermekruhákat csipkét, szőnyegeket és butorszőveteket, kőzímunkákat, keztyűket és mindenféle függönyöket stb.

Női toilletek egészben festetnek és csak az átalakításra szánt ruhát kell felbontani.

Férfi ruhák egészben festetnek.

Vegyileg mosva és tisztítva mindenféle ruha egészben felbontatlan állapotban lesz.

Festésünk színtartó és nem fog, vegyileg mosott és tisztított tárgyak a szövet minőségére szerint megújítva, azonnal használható állapotban adtuk vissza.

Gyászra szánt ruhák haladéktalanul festetnek feketére.

Vidéki (postai) megbízásokat egyenesen gyárunkhoz Tiszafüredre kérjük küldeni.

Nagyvárad,

Eger,

fűt, Orsolya zárda mellett.

Dobó-tér.

Gyűjtőtelepek az ország több részében.

4549.

1897.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város Tanácsa részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a város tulajdonát képező, a debreczeni 6620. számú telekjegyzőkönyvben 38. r. s 2074. hr. s. a. fölött 3360. sorszámú ugynevezett nagy-mester-utcai csordás-ház a folyó évi június hó 9-én délelőtt 9 órakor a városház kis termében másodizben megtartandó nyilvános árverésen eladatni fog.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy az árverési feltételek a számvevői hivatalnál megtekinthetők s hogy a kikiáltási árnak 10%-ját az árverelő bizottság kezébe letenni tartoznak.

Debreczen, 1897. április 29-én.

A városi Tanács.

Hazánk legkedveltebb savanyuvize

MOHAI

ÁGNES

FORRÁS

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál

Gazdag szénásvartartalmu. — A bornak színét nem változtatja. — Természetes ízét kellemessé teszi,

a miért is a vendéglősoknak keverékül „Spritzer” előnyös szolgálatot tesz.

Ujabbban a homokos talajban fermett savanykás borokhoz kiváló előnyösnek bizonyult az Ágnes-forrás savanyuvize.

Ujabb orvosi bizonylatok az Ágnes-forrásról Mohán.

A mohai Ágnes-forrás vizét hosszú évek során át rendeltem s jó szolgálatot tesz a gyomorhurut, a vékony belek hurutos állapota, hólyaghurut és torokhurut eseteiben.

Budapest, 1892. márczius hava.

Dr. Kéti Károly,

ny. r. orvost. tanár.

Kötelességemnek tartom értesíteni, hogy a lefolyt kolera-járvány alatt mohai Ágnes-forrását kitűnő sikerrel rendeltem. A gyomor és bél működését rendkívül hathatósan támogatja, a nélkül, hogy mint a többi savanyuvizek nagy része korgást és hasmenést okozna. Örömmel konstatálhattam, hogy nemcsak a hazai, hanem a külföldi ásványvizek között is legelső helyen áll.

Budapest, 1892. november 17.

Dr. Glaser Marcel.

A mohai Ágnes-forrás vizét, mint a természet által adott egyik megbecsülhetlen kincsét, a legnagyobb mérvben szoktam orvosi gyakorlatomban betegeknek ajánlani; a körjavalat, melyeknél ezen vizet adom, heveny és idült gyomorhurut, az erodmény minden esetben kielégítő.

Adja Isten, hogy a külföldi hasonezélra alkalmazott vizeket teljesen kiszorítsa hazánk ásványviz-forgalmából.

N.-Szalonta, 1892. október 20.

Dr. Demé Béla,

járás és Biharm. t. b. főorvosa.

A kolera-megbetegedés ellen préservatív gyógyszernek bizonyult.

Friss töltésben az ország minden gyógyszer-tárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos
Törvényszék

Édeskuty L.

os. és kir. és
szarb. kir. udv.
Ásványviz-
szállítóval.

BUDAPEST, Erzsébet-tér 8. sz.